

PREDICATORIULU

Sateanului Romanu.

FOIA BASERICÉSCA

pentru predici si articlui din sfer'a basericésca.

Striga cu taria si nu inceta
Ca trimbiti'a-ti inalta vócea t'a!
Isaia c. 58 v. 1.

Predic'a XIV.

La aniversarea eliberarei Romanului.

— 3^{1/1}, MAIU *) —

„De astazi blasphemulu, contrasu din vechime,
S'a stersu că si umbr'a, că norii prin ventu.“

A. Muresianu.

Asia este! „Acést'a este diu'a, care o-a facutu
Domnulu se ne bucuramu si se ne vesélímu in-
tr'ens'a!“

Astazi suntu Pascele Romaniloru, in care Domnedieu
a inviatu din mormentulu intunecosu alu sclaviei si robiei pre
poporulu romanu celu de veacuri subjugatu!

Acést'a e diu'a, in care a resarit uunu sôre blandu pre
orisontele vietiei nôstre romane, carele ne va luminá si incalzit
cu radiele frumôse ale libertatiei!

Acést'a e diu'a de serbatore inscrisa in domnedieesc'a

*) Cu puina schimbare se pote strapune pre Dominiec'a cea mai aprope, de
3^{1/1} Maiu — in locurile unde acesta di a libertatiei nu e si nu se pote introduce
intre dilele de serbatoria.

carte a mantuintiei (libertatiei) cu sangele erou aloru patrudieci de mii de martori versatu pre crucea cea grea a luptei infioratorie pentru mantuintia poporului si pentru sustienerea tronului Austriacu si a Augustisimei case Habsburgice. Astadi trebuie se cante tota baserica romana cu zelu inflacarat si aprensu de iubirea santa lui Domnedieu : „Mantuesce Domne poporul teu, si benecuventa moscenirea ta, invingere Imperatului nostru daruesce-i si padiesce cu crucea T'a pre poporulu teu!“

Si ce se mai dico despre diu'a de astadi? Acesta e diu'a Rosalielor romanesci, in care Domnedieu a tramsu Spiritulu seu celu santu si ne-amu rezidit. „Tramite-vei spiritulu si se vor urezidi si vei renoi faci'apamentului“¹⁾. Astadi de nou suntemu reziditi, si creati prin sant'a mantuintia, prin dulcea libertate!

Acesta e diu'a, in carea Romanulu crestinu plenu de pietate si redica ochii sei spre ceriu, privindu acolo multimea de Martiri stralucindu ca stele mandre si intre densii si cati-va luciferi stralucitori!

Se cuvene cu adeveratu dara, ca acesta santa dico se o serbatormu cu celu mai solemnu cultu divinu, inaltiandu multiamiri pie catra tronulu Imperatului imperatilor si Tatalu nostru, carele este in ceriuri!

Locul pre carele stai, locu santu este²⁾. Asia este! Locu santu este loculu acesta, unde stam noi adi: este locu santu, pentru-ca este dedicatu, este santitu Celui pre-inaltu, este sant'a baserica, este cas'a Celui, ce aude si optirile pie ale sufletelor blonde, acelui ce sterge lacrimile celoru asuprati, acelui ce vendeca ranele celoru bantuiti, acelui ce toturorui ni este

¹⁾ Psalmu C. v. 3.

²⁾ C. Esirei c. III. v. 5.

Parente si Tata bunu, alu celui ce tiene in manele-i potente scep-trele Imperatiloru, si derege destinele popóraloru ; e cas'a celui, ce tiene in potentele s'ale bracie totu globulu pamentescu si tóte Corpurile ceresci !

Ne-amu adunatu in acestu santu locu spre a ne descoperí si aretá omagiele si reverentiele nóstre de multiamita in antea tronului Imperatului de susu ; se-i aducemu sacrificiu (jertfa) de intreita multiamire pentru-cà nu ne-a lasatu si uitatu pana in sfér-sítu sub jugulu strainu, si pentru-cà nu a mai voitu suferentiele lungi ale stramosiloru nostri sub manele crudele ale apesatoriloru ; se-i multiamimu, dicu, din adênculu animei nóstre pentru sant'a lui voia, care acum'a-su **27** ani (**1848**) o-a esprimatu depre inaltimea tronului seu intre tunete si fulgere catra credentiosulu si evlaviosulu poporu romanu, dicându : „De acum un vevoiu mai pedepsí cu sierbitute (robía) !“ Ne-amu adunatu acì, că se multiamimu Parentelui cerescu, că ne-a reînviatu, că ne-a rezidit u, că a facutu pentru noi pamentu nou si viétia nótua !

Asia este ! Domnedieu cu mana tare si cu braciu inaltu a imprasciatu norii cei negrii ai nescientiei nóstre , a intunerecului. Dela 1848 $\frac{3}{15}$ Maiu, de atunci ne este iertatu si nótue a gustá nectarulu celu scumpu alu scientieloru, care ne vivifica, ce pana atunci ni-a fostu opritu prin legi dusimanóse ! Domnedieu a facutu se ne resara lumin'a si nótue, celoru ce erámu intru intunere cu si in umbr'a mortiei. Domnedieu a sdrobitu catenele si lantiurele cele grele, ce ne legáu mentea, Domnedieu a frantu catusiele cele grele ce ne legáu de glia. Oh ! si noi poté-re-amu remané nemultiamitori pentru aceste benefaceri ? Bá, nu ! Nu, noi nu voímu a fi nemultiamitori, ci cadiendu cu umilintia in genunchia inaintea T'a Dómne, pentru tóte 'ti dàmu intreita multiamita !

Frumósa si marétia e díu'a, candu unu poporu intregu cade cu reverentia inaintea bunului seu Imperatu, aretandu'-si omagiele de supunere si de multiamire ; cu câtu inse e mai frumósa,

candu poporului romanu cade inaintea Imperatilor Imperatilor, aretandu-si totu cultulu seu de reverentia si esprimandu intreit'a-i multiamire pentru darurile primite de susu?!

Asia este! Frumosa si marézia e sant'a dñ de astadi, candu totu Romanulu intregu si sanitosu intru semtiamentele s'ale nationale si curatu la anima, adorandu pre Celu atotu-potente, i esprima fierbenta s'a multiamita! Voi, o fratii mei si sorori, bene faceti, facundu astufeliu; pentru-ca prin acesta fapta a vóstra stérniti o virtute strabuna eredita dela fiii vechiei Rome. — Martora ni-e Iistoria, ca vechii Romani pana atunci, pana-ce fura deresi si condusi in afacerile loru de principiulu „Omne initium Jove“ (Totu inceputulu trebue se fia dela si cu Domnedieu); pana atunci totu-dé-un'a fura invingatori si neinvinsi de nemene sub sóre! Dar' ce se mergemu in vechimea indepartata? Au nu scimu ca pre noi numai relegiunea ni-a mantuitu?! — Totu istoria ne arata, ca dupa-ce au lasatu Romanii vechi relegiositatea si s'au corruptu — i-a lasatu Domnedieu in man'a sortiei; si de aci apoi s'au inceputu catastrofele triste pentru ei si noi.

Ce trebuie se facemu noi aflandu caus'a caderei nóstre? aflandu unde au gresit parentii nostri? Noi trebuie se coregemu gresielele loru prin relegiositatea nostra, prin alipirea nostra catra sant'a baserica si scump'a nostra relegiune; trebuie se privim de cei mai mari inimici ai nostri pre acel'a, cari cu invetiaturile loru gresite voiescu a sterge semtiulu nostru relegiosu din piepturile nóstre, cari voiescu a rumpe legatur'a nostra cu Domnedieu, si voiescu a ne aruncá éra in man'a sortiei, facându-ne orfani si fora de Parente.

Dà mana tu cu ceriulu! oh gentea mea romana —

Si-ascépta apoi cu fala triumfulu glriosu!

„Cá-unu imnu va fi nátur'a din sfere pana-n sfere,

Si-e gloria pamentulu din munti si pana-n mari!“

Se dàmu man'a cu ceriulu, si atunci inimicii nostrii se voru topí cá cér'a de faci'a focului. Se dàmu man'a cu ceriulu, si atunci vomu poté cantá cu psalmistulu: „Tari'a mea si poterea mea e Domnulu, de cene me voi u teme?“

„Domnedieu este scaparea nóstira, si poterea, ajutoriu intru necasuri s'au aflatu fórtă.“

„Pentru acést'a nu ne vomu teme, de se-ar' mutá si pamentulu, seau de se-ar' miscá muntii in mediuloculu märei.“

„De ar' suná si se-ar' turburá apele ei, de se-ar' cutremurá muntii intru inaltiarea ei.“

„Domnulu poteriloru cu noi, scapare este nöue Domnulu Domnedieulu lui Jacobu.“

„Veniti si vedeti lucrurile lui Domnedieu!“ ¹⁾

Se dàmu man'a cu ceriulu, si atunci nu numai vomu poté cantá frumós'a cantare :

„Intielegeti némuri si ve plecati: cà cu noi este Domnedieu.

„Audit pana la marginea pamentului: cà cu noi este Domnedieu.

„Si ori-ce sfatu veti sfatuí resipí-lu-v'a Domnulu, — cà cu noi este Domnedieu.

„De fric'a vóstra nu ne vomu teme, neci ne vomu infricosiá, — cà cu noi este Domnedieu.

„Domnedieulu nostru e Domnulu pacei si Parente veacului (seclului) ce va se fía!“ Acést'a santa cantare, dicu, nu numai cà o vomu poté cantá cu zelu santu, ci vomu si esperiá si vedé totu cuprensulu ei in fapta, — vomu esperiá: „cà cu noi este Domnedieu“ — de vomu dá man'a cu ceriulu!

¹⁾ Psalmu XLV.

Inca odata dicu : se dàmu mana cu ceriulu, si atunci inimicii nostri voru fi inimicii lui Domnedieu ; si apoi Domnedieu va frange capetele loru, cum dice psalmistulu.

Se aperamu cu zelu s ant'a dreptate sustienendu si iubindu pacea, cari suntu ficele alese ale Imperatului atóte-tienatoriu ; si atunci poporu mai alesu nu va fi subsore că poporulu romanescu !

„De vei audî voi'a Domnului Domnedieului teu, că se faci si se padiesci tóte cele placute lui face-te-va Domnulu mai alesu si mai maritu decâtu tóte popórale !“ ¹⁾

Pentru peccatele stricatiunei si reputatiei strabuniloru nostri amu avutu noi de a rabdá suferentie crunte pre acestu pamentu pre de o parte ; ér' pre de alt'a si pentru violenele uneltiri si intrige a altoru popóre conlocuitórie.

Dá, I. m., noi amu suferitul, dar' ceriului i-s'a facutu indurare de suferentiele nóstre !

Ni se umplu ochii de lacrimi, candu aruncamu o privire preste suferentiele inainte de 1848, candu Romanului si a se rogá i-a fostu opritu : „Az oláh popák ne afuriszáljanak !“ (preotii romani se nu afurisésca).

Dar' Preotímea romana nu au afurisitu neci odata, ci neavendu altu ajutoriu dela nemenea pre pamentu, au alergatu si strigatu dupa ajutoriu la Domnedieu dicându intru suferentiele s'ale : „Dómne alu poteriloru fii cu noi, că pre altulu afora de tene ajutoriu nu avemu intru necasuri. Dómne alu poteriloru indura-te spre noi !“

Asia dara nu a afurisí, ci a se rogá li s'au opritu, — dar' eli s'au rogatu cu tóte acestea, si Domnedieu a ascultatu rogatiunea loru si a datu si Romanului mantuintia din robía si viétia in

¹⁾ C. Esirei c. XXXII. v. 31.

libertate. — Si inimicii nostrii de atunci, mai curundu seau mai tardîu se voru face cei mai buni amici a-i nostrii, pentru că vedu si recunoscu pucini și astăzi, si cu tempu voru recunoscetotii (de nu va fi pré tardîu) că avemu un'a si ace'a-si sörte ! Inimicii nostri de acum'a suntu acei'a, cari adapandu-ne cu rachiulu spurcatu ne facu se injuramu pre Domnedieulu poteriloru, că nu se-lu rogamu ; tota nisuintia 'si-au pusu intr'acolo, că se ne pôta face se rumpemu legatur'a nostra ce o avemu cu Domnedieulu poteriloru, că ast'feliu apoi se devenimu calici si de risu, chiar' si la demoni ; dar' susu e Domnedieu, se speramu cele bune, padiendu-ne de celu reu si de aleșuirile lui.

O ! de ar' precepe totu poporulu romanu, că pentru peccatele si gresielele strabuniloru a avutu de a rabdá cruntele suferentie, de ar' precepe si de s'ar' indreptá din gresielele parentiloru sei, atunci nu ar' trebuí se mai desperamu de venitoriu nostru !

Vení-va tempulu, si eu credu că nu el departe, candu omenimea va recunoscet chiaru din istoria profana, că Domnedieu asia a educat uomenima cum educa Parentele bunu pre fiului seu !

Vení-va tempulu, candu vomu recunoscet cu totii, că pentru triumfele celea plene de superbia facute pre stradele Romei odata au derimatu Brenu, Alaricu, Gensericu si altii murii cei superbi ai Romei ! — Vení-va tempulu, candu va comprobá omenimea cu evenimente istorice, că tota crim'a si totu pecatulu atrage dupa sene pedéps'a s'a !

Contrarii nostri moderni si ace'a ideia daunósa voiescu a olati intre poporulu romanu, că geniulu Romei vechia fù devinsu de geniulu Relegiunei crestine, si, că crestinismulu e caus'a caderiei Imperiului romanu !

Nu crestinismulu, nu relegiunea a derimatu imperiulu romanu, ci coruptiunea si ireligiositatea fù caus'a destruirei acelui'a.

Relegiunea ni-e mama buna, Relegiunea e care ne-a strânsu la pieptulu seu mamescu, Relegiunea ni-a facutu se fîmu tari

chiaru si pusi pre crucea suferentieloru, Relegiunea a bagatufica in inimicii nostri chiaru atunci, candu ne maltratau, de ace'a ni-au opritu de a ne rogá. Relegiunea e garanti'a (chizesuirea) mantuintiei nóstre; Relegiunea e legatur'a nóstra facuta cu Domnedieu. Relegiunea e, care léga pamentulu cu ceriulu. Relegiunea e mangaiatóri'a nóstra intru necasuri si scapare intru pericle. Relegiunea léga pre creaturi cu Creatorele!

Rapindu-ni-se relegiunea, ni se rapescu tóte! Relegiunea e scutulu nostru. Relegiunea e o ereditate (moscenire) santa data nóue dela strabuni. Maltratata si vexata e acésta mama blanda a nóstra de petulantii rationalisti moderni! Dar' acesti Coriolani, totusi nu credu se tréca preste corpulu mamei s'ale si se'si resbune asupr'a gentiei s'ale ucidiendu-o; ci si densii odata devinsi de pietatea ei voru dice : mama a-i invinsu; dar' ti-a-i pierdutu fíiulu; ér' mam'a nóstra — relegiunea — li-va respunde : am invinsu si de mi-am pierdutu fíiulu pentru lumea rea stricata, l'am mantuitu pre elu pentru imperati'a alésa si fericita!

Deci in acésta serbatória mare si însemnata pentru noi, ve recomandu, Iubitii mei, că fiacare din voi se ve rogati pentru poporulu romanu si se diceti cu Moise profetulu: „Si acumu, de vei se ierti pecatulu loru iérta-lu; ér' de nu sterge-ma pre mene — din carte a T'a, care a-i scrisu!“¹⁾

In urma, Iubitii mei, vediendu că ceriulu a privit cu indurare asupr'a suferentieloru poporu'ui romanescu si că :

**De astădi blasfemulu contrasu din vechime,
S'a stersu că si umbr'a, că norii prin ventu!**

Vediendu atât'a indurare alui Domnedieu se ingenunchiamu înaintea altariului Domnului si promitiendu astădi man'a cu

¹⁾ C. Esirei c. XXXII. v. 31.

ceriulu se pronunciamu (rostim) juramentulu nostru in modu solemnu dicându :

Noi poporulu romanu crestinu, in numele Tatului si alui Fiiului si alu Spiritului santu, Domnedieulu poteriloru juramu cum-că vomu fi pururea credentiosi santei basericice, iubitei nōstre natiuni si pré-bunului nostru Monarchu, si Te rogamu Parente cerescu se intaresci acésta legatura ce facemu adi cu Tene; multiamindu-ti in tōte dilele vietiei nōstre că ne-ai pastratu nevatemati, pana in ór'a de acumu! Aminu.

Agricol'a Drozmanu,
preotu.

BCU Library Cluj
Predic'a XV.

Inaltiarea D. N. Is. Christosu la ceriuri (Ispasu).

Mantuitoriu nostru Isusu Christosu, carele din iubirea s'a catra ómeni s'a intrupatu si versatu sangele seu pré-scumpu pre lemnulu crucei, si carele din diu'a nascerei s'ale trupesci pana la capetulu patimelor lui — a sevérșitu tain'a mantuirei nōstre, se inaltia cu mare marire astădi la ceriuri deinaintea Apostoliloru sei si se asiédia de-a drépt'a Tatului! Si de-si in forma de sierbu, cum vorbesce santulu Pavelu, a dovedit u aci pre padimentu eu multe semne si minuni Domnedieirea s'a, totusi tōte lucrările s'ale mai alesu si le-a indreptat u intr'acoló, că se fîmu convensi si incredintati că intru-adeveru că Domnedieu s'a intrupatu din Fetiora.

Dupa patim'a si mórtea s'a rumpèndu legaturele mortiei că unulu, care nu sciă de peccatu, — 'si-a prefacutu slăbi'a — in potere, morirea — in nemorire, rusinea — in mărire : carea ma-

rire Isusu Christosu 'si o-a aratatu si döveditu cu multe semne inaintea multor'a, inse mai pre urma învingerea s'a plena de triumfu asupr'a mortiei 'si o-a demustratru prin inaltiarea s'a la ceriu. Asia dara precum in sant'a dî a Pasceloru — inviare Domnului ni-a fostu spre mare bucuría, asia si inaltiarea lui la ceriu trebuie se ne fia spre mare bucuría, aducându-ne amente de ace'a dî pré-marita, in care tóta omenimea prin Isusu Christosu s'a inaltiatu asupr'a toturoru ostiloru ceresci, asupr'a toturoru angeriloru, asupr'a înaltimei toturoru poteriloru de susu! Prin acésta fapta domnedieésca noi ne-amu fundatu si intaritu in credentia si cu atâtu mai multu darulu domnedieescu se revérsa asupr'a capeteloru nostre, in cătu credenti'a nu ne pier, speranti'a nostra nu încéta si iubirea nu ni se micusioréza. E însusirea mentiloru agere si lumin'a animelor credentióse a crede fora indoéala si statornicesce acelea, ce nu se vedu cu ochii trupesci, si intru ace'a a pune tóta poft'a, ce privirea omenésca nu pote patrunde. Dar' acést'a pietate de undé ni-s'ar' nasce in animele nóstre, seau cum ne-amu poté in dreptá prin credentia, déca numai in acelea ar' stá mantuirea nostra, ce potemu vedé cu ochii? Pentru-ce si barbatului acelui'a, care se paré că se indoesce despre inviare Domnului discundu : pana nu voiu vedé semnele cuielor in maneile lui, si pana nu voiu pipai nu voiu crede, — i-a disu Domnulu : „pentru-că m'ai vediutu ai crediutu; — fericiți sunta aceli'a, cari nu au vediutu si au crediutu!“ Asia dara Drmnulu nostru Isusu Christosu impletindu tóte ce se cuveniáu vestirei evangelice si tainelor testamentului nou — in in diu'a a 40-a inaintea inveniaceiloru sei s'a inaltiatu la ceriu numai că se potemu fi si noi partasi acestei fericiri; s'a inaltiatu la ceriu pana-ce se va impletí tempulu prerönduitu si va vení éra in acel'asi trupu, cu care s'a suitu la ceriu, se judece pre cei víui si pre cei morti!

Prin urmare, ce mai nainte se vedé in Mantuitoriu nostru, acumu s'a facutu taina si cá credenti'a nóstra se fíia mai mare si mai tare, in locu de vedere amu capetatu invetiatura, acarui adeveru 'lu urméza tóte animele luminate de radiele luminei ceresci ! Acést'a credentia, ce s'a câscigatu si intaritu prin inaltiarea Domnului nostru la ceriu si intarita prin darulu Spiritului santu, nece legaturele, nece inchisorile, nece esiliele, nece fómea, nece foculu, nece dentii animaleloru, nece torturele cele mai mari a persecutiuniloru — nu o-au potutu desradeciná si sterge ! Pentru acést'a credentiosii s'au luptatu pana la versare de sange in tóta lumea, nu numai barbati cì sì muieri, nu numai copii cì sì vergure tenere ! Acésta credentia a fugaritu pre draci, a vindecatu bôle si a re'nviantu morti. Pentru-ce si apostolii Domnului, cari de-sì au fostu intariti in credentia prin atâtea minuni, invetiati prin atâtea vorbiri a Domnului, s'au temutu de patim'a Domnului si cu anevoia credeau inviarei si pentru-ce au capetatu atât'a taría prin inaltiarea s'a la ceriu, in câtu tóte, de cari mai nainte s'au temutu — acumu le eráu spre bucuría ? — Pentru-cà totu cugetulu loru 'si l'au inaltiatu la Domnedieirea, care siede de-a drépt'a Tatalui si mai multu privirea trupésca nu i-a impiedecatu, cá se privésca cu ochii mentiei spre acel'a, care nece nu s'a departatu dela Tatalu coborîndu-se pre pamentu, nece nu s'a departatu dela Apostoli suindu-se la ceriu ! Pentru-cà atunci, I. m., candu s'a inaltiatu Christosu la marirea parentiésca s'a aratatu mai luminatu si mai invederatu : si fíiu alu omului si fíiu alu lui Domnedieu ! Atunci mentea a vediutu, cà fíiulu e de o fientia cu Tatalu, si cà prin intrupare Domnedieirea nu si-o-a pierdutu, pentru-cà trupulu màritu remanèndu de ace'asi natura, credenti'a celoru credentiosi acoló s'a aredicatu, unde nu cu pipaire trupésca cì sufletésca se semtiesce Unulu nascutu de o fientia cu Tatalu ! Pentru-cà si Domnulu a disu catra Mari'a Magdalen'a, carea dupa inviarea Domnului a voit u a-se atenje

de elu: „Nu te atenge de mene pentru că nu m'am
suitu inca la Tatalu meu!“ adeca nu vreau că se veni la
mene trupesc neci se te atengi de mene cu semtiuri trupesci!
— Te chiamu la lucruri mai inalte, lucruri mai mari, candu me
voiu suí la Tatalu; atunci mai adeveratu si mai deplenitu te
vei atenge de mene, intielegandu si semtiendu ce nu pipaesci si
crediendu ce nu vedi. Si Mari'a Magdalen'a erá tipulu basericei
sale! Candu apoi cu ochi atenti se uitáu invetiaceii cum Domnulu
se înaltia la ceriu, — doi angeri au venit u la eli in vestimente
albe, cari le-au disu: „Barbati din Galilea ce ve uitati
la ceriu? Isusu, care s'a luatu dela voi in ceriu,
asia va vení, cum l'ati vediutu că merge in ceriu!“
Prin cari cuvinte pre toti filii Basericei i-au invetiatus, că Isusu
Christosu in acel'asi trupu va vení vediutu, in care s'a suitu la
ceriu, si ca acésta trebue se se créda cu credentia neclatita si se
nu se indoiésca că tóte'-su supuse acelu'a, căruia chiaru la nascere
cerea lui i-au sierbitu angerii! Că-ci precum anguru a predisu
Pré-santei Vergure că va concepe din Spiritulu santu pre Isusu
Christosu, asia si nascerea lui din ace'asi Vergura angerii o-au
cantatu. Precumu inviarea lui din morti soli ceresci o-au vestit
mai antaiu, asia si venirea lui cea de a dòu'a in trupu se judece
pre cei víui si pre cei morti totu angerii Domnului o-au vestit;
si tóte acestea că se intielegemu: căte poteri ceresci voru fi de
facia cu Judecatoriulu acel'a, căruia au sierbitu.

Se ne bucuramu asia dara, I. m., cu bucuría sufletésca si
veselindu-ne cu multiamita vrednica de Domnedieu, se ne aredi-
camu fora impiedecare ochii nostrii la ace'a înaltime, in care
e Christosu! Se nu tienă legate de pamentu poftele pamentesci
pre acele animi, cari-su chiamate la înaltime, se nu domnésca
celea trecatórie pre aceli'a, cari-su alesi la cele vecinice, se nu
impiedece călile gresieleloru pre aceli'a, cari au intrat in calea
adeverului si asia se ne tréea tempolu: că se scimă, că numai

caletorimu in valea acést'a a lumei cu lacremi, in care de-sf multe lucruri ne lingusiescu, fora pecatu nu le potemu imbraciásia, ci trebue cu taría se le trecemu cu vederea! La acésta pia vointia ne chiama pre noi s. apostolu Petru si cu iubirea ace'a, care o-a semtſtu in anim'a s'a atunci, candu Domnulu de trei ori i-a concrediutu oile sale, rogandu-se ne dîce: „Iubitiloru ve rogu pre voi că pre caletori si straini se ve înde partati de poftele trupesci, cari se lupta in contr'a animei.“ Pentru cene se lupta poftele trupesci, decâtun pentru diavolu, care se nisuesce a legá animele ce suntu destinate pentru bunatatile cele de susu, că prin placerea bunuriloru peritórie se piérda scaunulu marirei, din care elu pentru sumet'a lui a cadiutu? Si cum se bucura elu candu póté insielá animele omenesci! In contra acestei insielari a diavolului ori-si-care credentiosu intie leptiesce trebue se se lupte si se vighieze, că se-'lu pótá invinge! Nemicu apoi, iubitiloru, n'are mai mare potere in contr'a insielatiunei diavolului decâtun in durarea si iubirea, prin cari ori-si-ce pecatu seau se incungiura seau se invinge. — Dar' frumséti'a acestei virtuti numai asia o potemu noi intielege, de vomu desradeciná din noi acele semtiemente ce se opunu ei! Si ce e mai mare vràsimasiu alu indurarei si iubirei decâtun scumpeitatea, din acarei radecina se nascu si odraslescu tóte relele? — Acést'a de nu se stèrpesc si inadusiesce intru radecinele ei, atunci in anim'a acelui'a, in care cresce — resaru spinii si scaii peccateloru, si nu sementi'a virtutiloru adeverate! Se stàmu dara, I. m., in potriv'a acestui reu asia de mare si se imbraciásiamu iubirea, fora care nece una virtute nu póté stralucí, că prin acésta se aflamu calea ace'a, prin carea Christosu s'a coboritu la noi din ceriu si dela noi éra s'a suitu la ceriu, unde impreuna cu Tatalu si cu Spiritulu santu este maritu si inchinatu in vecii veci loru! Aminu.

Dr. J. Dr.

Predic'a XVI.

Despre sârguintia si trandavía.

Cuventu indreptatu catra junimea scolară *).

Intru sudórea faciei t'ale, vei mancă panea t'a.

C. Facerei c. VI. v. 19.

Iubita junime !

După-ce Domnedie a creatu pre omulu celu de antâiu din tierin'a pamentului si a suflatu in densulu sufletu víu că un'a schintea din domnedieirea s'a, l'a înzestratu totu-odata cu felurite poteri, prin acărora libera intrebuintiare elu trebue se inainteze scopurile prefisate si puse de Creatorele seu. De óre-ce inse acésta stare primitiva prin neascultarea protoparentiloru s'a turburatu, — s'a desfientiatu si armoniosulu ecuilibriu alu poteriloru, si ei pre langa alte piedepse, la cari s'au supusu pentru pechatulu acest'a, au mai fostu condemnati si la ace'a, că ei cu mânilorlor se cultiveze pamentulu, care mai inainte de sene, 'si dă rodurile s'ale, — si numai intru sudórea faciei se-si cascige panea cea de tôte dilele.

Asié dara de acì urmăza, că omulu trebue se petréca in necontentita activitate si lucrare. Si cum-că activitatea seau intrebuintiare poteriloru atâtu corporale câtu si aceloru spirituale este spre mare folosu pentru totu omulu, si mai cu séma pentru aceia, cari nisuescu a inaintá pre calea studialoru si a cultivarei, că prin ace'a se-si cascige desvoltarea treptata, se-si întemeieze benele materialu si spiritualu, se se apropie spre perfectionare, se-si ajunga destinatiunea, — voiescu eu astadi a vearetá : ce este sârguinti'a si ce este trandaví'a si ce feliu de invetiaturi isvorescu din acestea? Fiti cu luare amente!

*) Cu pucina schimbare se pote dice in basereca catra poporu la ori-ce ocasiune.

1. Sérquenti'a este — in intielesu propriu — un'a intrebuintiare incordata si statornica a poterilor spre ajungerea unui scopu hotarită. Adeverat'a sérquentia cintesce totu-dé-un'a la cev'a bunu si folositoriu, pentru-că ea este un'a recerentia benefacutória a vietiei si societatiei omenesci. — Fora sérquentia si fora activitate sufletulu omului se molesiesce, ér' corpulu lenevindu-se devene un'a masina putreda si netrevnica. Fora sérquentia nu se ajunge neci una-data cev'a mare, si insusiu geniulu numai prin aplecarea sérquentiei este in stare a indeplení fapte adeveratu alese si maretie si pentru vieti'a omenésca in ori-ce referintia profitable. Talentulu fora sérquentia se abate dela regula si dela cint'a s'a, si nu produce neci candu cev'a maretii si demnu de elu. De alta parte este constatatu si din esperinti'a de tóte dilele cum-că sérquenti'a pote intarí si perfectiuná nu numai darurile firesci cì si defectele acestor'a a le corege si delaturá. Impiedecarile si greutatile ce stău in calea nisuintieloru sérquentiose ale omului, fia acelea din lontru seau din afora, nu se invingu si delaturéza intru atât'a prin capacitatii, talente si daruri esdraordinarie, cì mai cu séma prin sérquenti'a neobosita si statornica. — Au nu este acést'a prin esperentia éra adeveritu, cum-că si talentele neinsemnate au fostu adese-ori prin sérquentia infrumsetiate de resultate multu mai folositórie decâtu talentele cele mari, cari au petrecutu mai multu in trandavía si nelucrare, molesia si lenevire ? !

Privindu impregiurulu nostru, vedemu vietati mici, cari ni infaciosiéza exemple de lucrari pré admirabile. — Uitáti-ve la albina, care pregatesce miere si céra, si veti aflá cea mai frumósa icóna a sérquentiei ! Acésta economía originala se pote zugraví cu colori precátu de stralucitórie ; dar' fiesce-carui dintre noi ne este bene-cunoscutu, deci avemu numai de a priví mereu la acestu frumosu exemplu de imitatiune.

Istori'a profana a popóralorou stravechi inca ni-au conservatú

pană astă multe trăsuri din viațea loru, din cără petemă curiosce, cum că în tempurile candu s'au nesuitu vre-unu poporū a-se desvoltă și nu și-au crutiatu poterile în acesta nesuire, au devenitul la culmea marirei! Esempie: Romanii, Grecii s. a.

Dară totu în istoria aflamă, că și persoane sengurate ce prin zelul diligentă și sărgintia neintreruptă atâtă în circumscriările materiale, cătu și în cele spirituale au ajuns la trăptăcea mai înaltă a viației omenesci! Istoria culturiei este foarte bogată de acestu feliu de bărbati! Esempie: Omeru, Pitagoră, Herodotu, Socrate, Plato, Aristotele, Virgiliu, Cicerone, Cesaru, Senecă s. a. de asemenea.

Cicerone avendu de scopu a indemnă pre Romani la sărgintia catre scientia, dice între altele: că acestea împodobescu teneretiele, nutrescu vrăstnicia (bărbatia), desfățează betranetiele, mangaie în necasuri s. a.

Să săntă scriptura indemna omenimea în multe rânduri la sărgintia! — „Lucrati — dice Mantuitorulu — pana candu este diua, că deca va veni noaptea, apoi nu veti putea lucră.” — „Activitatea bună dă plata maréția“¹⁾. „Se nu făti lenesi ce aveți de lucratu, făti caldi în spiritulu vostru“²⁾. „Spiritulu se nu-lu alinati, intieleptiunea se nu despretuiți“³⁾. Asemenea și Mantuitorulu espunendu parabolă talantiloru, dice: „Sierbu bunu și credentiosu — preste pucine ai fostu incredintatu preste multe te voi pune!“⁴⁾ Bă si proverbiulu: „Cene nu lucrédia neci se nu manance“ ne dă inca unu indemnă la sărgintia și activitate.

¹⁾ Pild. Sol. III. 15.

²⁾ Rom. XII. 11.

³⁾ I. Tes. V. 19—20.

⁴⁾ Matu XXXV. 21.

Acum'a se trecemu pre securtu la contrariului sărguintiei, ce se numesce trandavíá, că din asemenarea si combinarea acestoru döue, se se póta vedé, cătu e de despretiuitu acést'a, si de urmaritu ace'a !

2. Trandavíá este un'a stare de amortire a poterilor spirituale si corporale, in carea omulu usioru cade prin disgustul catra activitate.

Trandavíá témpește corpulu si spiritulu in modu treptatu, dupa-ce omulu 'si-o insusiesce ; asia, in cătu in urma devene in nepasare deplena facia de totu ce e nobilu, maretii si frumosu. Esperienti'a ne invétia, cum-că din o atare nepasare se nascu multe rele. Cá se ne convingemu mai bene, se luamu una icóna de tóte dilele : Unu tieranu, care se dedà trandavíei, óre padiesce elu economi'a s'a cum se cuvene ? Nu ! Elu nu pórta grigia neci de socía, neci de copíii sei, campulu nu 'si-lu lucra, holdele nu le stränge la tempulu seu, -- si fiendu-că dela acestea depende tóta sustienerea casei lui, — prin nepasare tóte se prepadescu ; deci elu este nevoitu a rabdá fóme — si pre incetu unu locu dupa altulu 'lu vende, pana-ce remane la nemic'a, seau cum se dice : la sapa de lemn. Dar' dupa-ce se inmultiesce nevoi'a si necasula devene unu argatu miserabilu, unu servitoriu amaritú, si fiendu-că prin acésta trandavíá si lenevire se dedà adese si la betia, se subjugă de patime si fora-de-legi. Dupa-ce omulu s'a deprensu odata la lene, remane pre calea acést'a si numai raru se trediesce din acestu somnu letargicu ! Elu cauta chipuri si mediulociri a traí usioru in lume, si fiendu-că fora silintia si lucrare nu póte se-'si agonisésca nemic'a — se arunca in braciile reului : se dà la betia, insielatiuni, furtusiaguri — pana-ce ajunge in manele dreptatiei, care-lu piedepsesce cu inchisóre si dupa impregiurari póte si cu mórté !

Totu asemenea urmari triste causéza trandavíá si celor'a, ce cercetédia scólele si studiale ! — Scolariulu care nu invétia,

nu pote propasi, și pierde tempulu numai inzedaru si prin ace'a capeta ocasiune a alunecá la feliurite patimi. Si óre unu reu, care ne aduce noue asia mare dauna, in cátu ne facemu nenorociti, au nu este de urgisitu? De buna séma, si acést'a cu atâtu mai multu, că-ci elu este primesidiosu chiaru sufletului nostru, fiendu că trandaví'a aduce si sufletulu la perire vecinica si ne abate dela cint'a nóstra.

Despre trandavía si tristele s'ale urmari avemu in istoria profana multe exemple, la cari privindu, cu ochi fricosi, trebue se le incungiuramu. Popóre întregi sierbindu desfatariloru, pofteloru desfrénate si altoru desiertatiuni, au degeneratu, fură subjugate, bá s'au si stênsu de pre faci'a pamentului, precum : Evreii, Romanii, Grecii vechi si altii! — Si in sant'a scriptura suntu multe locuri, cari nì aréta, că trandaví'a trebue se-o urgisimu ; asia cétim : „Lenevirea aduce mórte, si unu sufletu lenesiuvă suferí fómetă¹⁾“ „Lenesiulu ascunde man'a s'a intr'o óla si nu o aduce mai multula gura“²⁾. „Totu pomulu, care nu face fruptu bunu se taia si se arunca in focu“³⁾. „Pre sierbulu celu netrevnicu aruncáti'-lu in intunereculu celu din afara, acoló va fi plangere si scrësnirea dentiloru!“⁴⁾. Éra sant'a basereaca crestina cu dreptulu numera trandaví'a intre peccatele cele de mórte, pentru-că ea ucide sufletulu omului, adeca. 'lu aduce la osenda vecinica !

De vomu priví asia-dara, I. m., mai de-aprópe la folósele sérghintiei si daunele lenevírei seau trandavíei, vomu vedé curatu, cum-că sérghintí'a conduce pre omu la totu ce e bunu, maretii si frumosu, ér' trandaví'a din contra

¹⁾ Pild. Sol. XIX. 15.

²⁾ Id. XIX. 24.

³⁾ Mat. XVII. 19.

⁴⁾ Mat. XXV. 30.

la totu ce e uritu, primesidiosu si urgisitu ! Junimea prin sérghintia ajunge la tóte, de ce are omulu trebuintia ací pre pamentu, in deosebi : avutia, onore, marire, indestulire, si 'si deschide calea spre dobândirea fericirei, carea o-a promisu Domnedieu toturorù, cari 'lu iubescu si implenescu poruncile lui. — Trandaví'a inse duce succesive la ace'a ticalosía, prin care omulu se cufunda totu mai multu în tin'a vietiei, 'lu face unu dobitocu cuventatoriu, pana-ce in urma 'lu inghitiesce de-a-pururea prapasti'a reutatiei si a perirei.

Din acésta esplicatiune isvorescu mai alesu pentru voi I. m., invetiaturele acelea, ca voi la cea de antaia nelucrare si recéla catra sérghintia, ce ati vedé cà ve incungiura, se ve puneti tóte poterile vóstre spre lucrare si diligintia, cà-ci de veti fi odata seau de döue-ori nepasatori, va apucá trandaví'a cu ascunsele sale ghiare fora veste asupr'a vóstra si se va nemici ogorulu roditoriu, care voi pre calea studialoru ati vrutu a-lu semená cu sementi'a frumósa a scientiei si perfectiunei, ve va nemici si venitoriulu vostru frumosu si plenu de sperantie. Dorentiele, sperantiele si ostenelele parentiloru vostri si a-le vóstre se voru topí cá spum'a de pre undele ríului, si veninulu trandavíei ve va róde si va face si pre voi mèdulari putrede a societatiei omenesci si veti fi pentru dens'a una sarcina nesuferitória ; si asia pré-frumós'a vóstra menire de a fi lumina se va preface in fumu si cenusia.

Acestea suntu tristele urmari ale trandavíei !

Fugiti direptu ace'a si urgisiti pana-candu este inca vreme acestu dusimanu reu, carele anim'a junimei usioru o amagesce, si cereti dela pré-bunulu Parente cerescu ajutoriulu pré-inaltu. —

„Toti acei cari inca stati, — precum graesce Apostolulu, — grigiti se nu cadeti !“ Dedáti-ve iubitiloru juni spre sérghintia si lucrare intru acésta viétia pamentésca. — Prin sérghintia, corpulu si spiritulu vostru se va intarí, voi prin ace'a veti dobândí scientiele folositórie si totu-odata veti cunósce si

spiritulu relegiunei crestinesci, si viéti'a vóstra asia o veti intocmí,
că lumea cu buna-placere se privésca la voi ! Prin acésta inavutire
cu arte frumóse si cu scientie veti serví natiunei romane,
patriei si basericei cu folosintia, si asia veti face fala si
podóba si generatiunei urmatória. Sérghuiti-ve dara in totu tempulu
spre bene, si sperantiele, cari le-au depusu in voi parentii si na-
tiunea de buna-séma se voru realisá. Silítii-ve cu energia a remané
in buna activitate, ca numai prin ace'a este cu potentia a ve cas-
cigá bene atâtu tempurariu cătu si vecinicu. — Fiendu-că cuven-
tele, cari le-amu rostitu la inceputulu acestei cuventari : „In tru-
sudórea faciei t'ale vei mancá pane a t'a“, intru
atât'a suntu de convingatórie, in cătu numai prin necontenita acti-
vitate si sérghuintia se dobândescu si ajungu celea trebuintióse si
folositorie pentru viétia, urméza de sene, că cea mai de frunte
detorentia o avemu de a ne esercitá de-a-pururea in sérghuintia
si lucrare. — Aminu.

Stefane Nichiforoviciu,
parochu romanu.

Predic'a XVII.

La inmormentarea unui jude comunalu. *)

Aduti amente de mene Domnedieule spre bene
pentru tóte căte amu facutu poporului
acestui'a.

Neemi'a c. V. v. 19.

Precumu Rescumperatoriulu nostru Isusu Christosu inainte
de mórtea s'a cea de buna-voia si-a redicatu invapaiat'a rogatiune
catra Parentele seu celu cerescu : „Parente ! eu te-am pré-
marit u pre tene in lume, am sevér situ lucrulu,

*) Cu pucina schimbare se póte folosi la inmormentarea ori-si-
carui barbatu de judecatoria.

care l'ai incredintiatu mie, pentru ace'a acumu
si tu me prémaresce pre mene la tene cu ace'a
marire, care o-am avutu la tene inainte de inte-
meiarea lumiei!“ togm'a in asemene semtiri erá si Neemi'a
prin marturí'a sufletului seu indreptatitu de a-si poté inchia vieti'a
s'a cea sêrguitória cu acesta rogatiune: „Aduti amente de
mene Domnedieule spre bene pentru tote cete
am facutu poporului acestui'a“ Asié reprivé elu preste
vieti'a s'a cea petrecuta cu atat'a folosu spre benele de obsce, ca
ispravnicu credentiosu, ca judecatoriu dureptu presiediendu odinióra
poporului seu, 'si asceptá elu bun'a resplatire dupa promisiunile
Domnului!

Trista Adunare! Deregutorí'a seau chiamarea de a tiené,
de a aperá dreptatea, de a face judecata drépta intr'o comuna:
mai antaiu este incredintata judelui comunalu, asemenea totu
alui este si dreptulu de a piedepsí nedreptatile si fora-de-legile.
Si acumu, ce cugetati, Tristi ascultatori, cene este harnicu de a
padí dreptatea spre benele mai multoru sute si mii de ómeni?

Se audim, ce dice domnedieesculu nostru Invetiatoriu:
„Din rodurile loru i-i veti cunósce pre densii;
au face pomulu reu pome bune? au culegu-se din
spini struguri? seau din scái smochine?“
Cátu de luminatu ne descépta pre noi dulcele nostru Rescumpe-
ratoriu, si ne invétia: in acui mani se ne incredintiamu noi sórtea
nóstra asta pamentésca, — cui se ne silimu de a ne dá dreptulu
nostru celu mai de capetenia, alegandu-ne judecatoriu pre séma
nóstra insusi! Acelui-a dara, avemu de a ne incredintá
dreptatea si sórtea nóstra aici pre pamentu, carele se arda pentru
fericirea poporului, se fia intieuptu intru tote, si trédiu, nu betivu,
aparandu pre cei misiei in contra celoru mai tari si fora de su-
fletu, si cu asprimea judecatiei piedepsindu pre cei cerbicosi in
ratecire, si se nu sufere ca se se incuibeze in satu fora-de-legile,

cu atâtu mai pucinu, — si feresce Dómne — că dóra se intieléga un'a cu cei prepaditi si incurcati in fora-de-lege si stricatiune !

Vediuràmu dara tristi ascultatori, cà acel'a, carele voiesce de a fiire prepusu mai multoru concetatiuni seau confrati ai sei, ce insusfri trebue se aiba intru anim'a s'a, — si aceste virtuti tóte se afla in celu dreptu la sufletu, ér' in celu nedreptu nu potu neci-de-cum se se gasésca ! — Bá, trist'a patiania seau esperintia invétia, cà vîrêndu-se cutare-va omu neharnicu de a portá acesta sarcina atâtu de grea si de respundiatória atâtu inaintea judetie-loru lumesci, cătu sî órecandu inaintea celui mai inaltu Jude — inaintea lui Domnedieu; — aici pre pamentu causéza daune materiale, djncló in ce'alalta viétia venitória urmându stricare de sufletu pentru nepadirea dreptatiei nu-numai inse lui, cì cu elu dimpreuna sî altoru mai multi, — de óra-ce togm'a aici se implenesce dîs'a, cà : „cu celu dreptu, dreptu ve-i fí, cu celu ~~fora-de-legă~~ greuve-i rateci!“ precum sî celu-alaltu adagiu, cà : „Spune-mi cu cene te insociesci, — si 'ti voi spune cene esti?!" (Va urmâ).

F O I S I O R A.

Judecat'a Domnului nostru Isusu Christosu

din cuventu in cuventu a fostu urmatóri'a :

Se pronuncia prin Pilatu din Pontu guvernatoriulu Galileiei de diosu judecata asupr'a lui Isusu Nazareeanulu că se se restignésca pre cruce :

In alu 17-lea anu alu imperatiei lui Tiberiu imperatulu in a 25-a di a lunei lui Martiu in cetatea Ierusalemului, candu eráu Anna si Caiafa Archipresbiterii Domnului, —

Pilatu din Pontu guvernatoriulu Galileiei de diosu, siediendu in scaunulu pretorelui 'lu judeca pre Isusu Nazareeanulu, se se restignésca intre doi lotri, pentru urmatóri'a acusatiune grea a poporului :

1. Isusu e vendiatoriu, — 2. e rebelantu, — 3. e inimicu legilor, — 4. cu nedreptulu se dice a fi ffiulu lui Domnedieu, — 5. insusiu se

proclama de regele Jidaniloru, — 6. a intratu in basereca urmatu de multimea poporului, care a portat cu crengi in mani.

Demandata lui Corneliu Quiriliu sutasilui se-lu petréca la loculu pierdiarei.

Intredice seraciloru si avutiloru ca nu cum-va se se opuna mortiei lui Isusu. —

Judecat'a lui Isusu o-au subscrisu acesti'a :

1. Daniel Robani fariseu, 2. Ioan Zorobabel, 3. Rafail Robani, 4. carturariulu Capet.

Isusu se va petrece din cetate prin port'a Szruenea.

Judecat'a acést'a s'a gravatu in o tabla de metalu, pre acarei'a dosu stău acestea : **Asemenea tabla s'a tramisu la tóta stripea.**

Tabl'a acést'a s'a aflatu la 1828 in cetatea Aquileia in Neapol, sapandu si cautandu anticitatii romane, dara numai mai tardiú s'a cunoscutu de unu omu de specialitate, care a urmatu armat'a francesa in Itali'a. — Pre tempulu espeditiunei in Itali'a de sudu in claustrulu cartaseniloru intr'unu sicriu de ebenu aprópe de Neapol s'a pazit u tabl'a acést'a, care sicriu se afla acum'a in capel'a din Casert'a.

Despre autenticitatea ei nu pôte fi neci o indoieala, pentru că motivele judecatiei in esentia loru convenu cu celea din Evangeliu.

(Gz. 1867. Nru 91.)

La Umbr'a

Confratului si Amicului

EMILIU S. MARGINEANU

TEOLOGU DE BLASIU

repausatu in 5 apriliu 1876.

Nascutu spre perfectiune, se sugi mereu nectare

De-a muselor strabune a geniului Romanu,
Cadiù-si că printr'unu farmecu, lovitu fora crutiare

De brum'a lui Apriliu — **EMILE MARGINEANU !**

In tene pierde astadi falang'a tenerimei

Unu frate cu mari daruri, unu spiritu de barbatu,
Că-ci tu eu-a t'a scientia, cu art'a istetimeti
Potea-i se fiu luceaferu la neamu-'ti apasatu !

Saltá de bucuría pré bunulu teu parente

Privindu pre fii si fiice-si crescuti sub scutulu seu,
Pasindu pe-ale culturei carare inainte,

Lucrandu la fapte bune, ce placu lui Domnedieu!

Dar' éta adi apuse-si in fraged'a-ti viétia

Sosindu crudel'a mórté cu-alu ei ghimpu fiorosu,
Si chiar' in tenerétia in ór'a-ti de dulcétia

Plecat'a-i a t'a frunte, a mice generosu!

De ce asié in graba lasá-si tu lumea óre,

Sborandu din braciulu nostru, pre plaiulu celu cerescu?
Au nu 'ti erá giele de lacrim'a, cu care

Parenti, frati, sorióre si amicii te gielescu?

Tu lasi astadi pamentulu, cestu cuibu de-amaratiune,

In care ne framênta necasuri si nevoi,
Pre plaiulu nemorirei sbori adi cu repediune

Acolo-i fericire deplena pentru noi!

Repáusà scumpe-amice! . . . dormi, dormi in fericire,

Si pacea se-'ti surida in ceriulu celu seninu!
Ér' eu voiu pastrá-'n pieptu-mi acea dulce semtire,

Ce-i dicu Reminiscentia in astu locu de suspinu!

Concede-'mi căte-o data tu umbra pré iubita

Se venu cu căte unulu la tristulu teu mormentu,
In órele acelea: c andu l u m e a - i leniscita

Candu singura Dorerea nu dörme pre pamentu!

Si-atunci se udu cu lacrimi tierin'a t'a recita,

Pe crucea-ti mormentale se punu unu sarutatu, —
Asié dór' 'mi va trece machnírea mea cumplita

Ce-'n anima-mi prin mórtéa-ti afundu s'a incuibatu!

Basiliu H. Dumbrava,
teologu de Gherl'a.